

Hetlandsterðin hjá T.B. í august-september 1956

Leygardagin hin 24. august varð farið av Havnini við »Tjaldur«. Veðrið var av tí allræsta og sama var humórið.

Vit vóru 16 fótbóltsspælarar í tali, 2 stjórnarlimir og leiðarin, harra Georg Thomsen, og frú. Kl. 12 dagin eftir varð farið í land í Lerwick. Á kaiuni vóru spælarar við formannin, mr. Wright á odda fyri at taka ímóti okkum. Haðani varð farið við bussi niðan býin til eitt gamalt fort, »Fort Charlotte«. Har var militærstøð við barakkum. Vit vórðu innkvarteraðir í »Army Cadet Headquarter«, 17 manns búðu har, ein var innkvarteraður privat, og leiðarin við frú komu at búgva hjá formanni í felagnum »Spurs«, Mr. Wright. Aftan á at hava funnið okkum tilrættis, var farið oman í eina restaurant við navni »Victoria« at eta. Haðani fóru vit ein túr fyri at hyggja at býnum. Kl. 3 varð farið út á leikvøllin, har vit skuldu spæla kamp um kveldið, at trenna. Vit vóru ein tíma har úti. Plássíð, sum leikvøllurin lá, hevði navnið »Seafield«.

Um kveldið fór fyrsti dystur fram. Tá 10 minuttir vóru farnir, fordi »Spurs« við 2 málum, og endaði hálvleikurin við 2—1 til »Spurs«. Av tí at vit ikki høvdu leikað á grasvølli fyrr, var tað ógvuliga trupult hjá leikarunum at ffnna seg tilrættis, tí var úrslitið soleiðis. Hetlandingar leikaðu væl, men endaði leikurin við, at vit vunnu 6—3. Hetta var ein kvikur og ógvuliga vælleikaður dystur, sum dómarin eisini hevði við orðið.

Aftaná var stutt samkoma á »Victoria« restaurant, og so var farið heim.

Sunnudagin varð útferð við bussi til Sunburgh Head, har vit hugdu eftir ruinum av gomlum slotti, Jarlshoff, har víkingar í forum búðu. Á heimvegnum var steðgað í Hillswick, har vit ótu og stuttleikaðu okkum eina løtu við ymskum. So varð farið heim. Ferðin varaði 7 tímar.

Mánadagin vóru vit og gjördu okkum kendar við Lerwick, samstundis sum vit trennaði í Gilbertson Park. Eisini vóru vit ein túr á oynni, sum liggur yvir av Lerwick. Um kveldið var gjörður dansur fyri okkum í einum stórum sali, ið liggur í fortinum. Har var sýndur okkum skotskur dansur, eins og vit sýndu teimum føroyskan dans.

Týsdagin var frídagur, og gekk hann við ymskum úterðum runt um í Lerwick.

Onsdagin var offiel móttoke í Scalloway, hagar vit fóru og leikaðu dyst móti teimum. Hann gekk væl fyri okkum. Vit vunnu við 5—1. Aftaná var farið í skúlan, har borðreitt var við øllum góðum. Aftaná borðbænina vóru talir hildnar, og fingi vit hvør sitt víkingaskip til áminningar. Frú Thomsen fekk eitt bílet til áminningar um túrin. Um kveldið var dansur til kl. 2, men vit fóru úr dansinum kl. 12 1/2, tí

vit skuldu leika ímóti býliðnum í Lerwick dagin eftir.

Tórsdagin um kveldið spældu vit so ímóti liði frá Lerwick; eisini eisini vóru spælarar við frá Scalloway og aðrastaðni frá. Henda dyst vóru Hetlandingar ógvuliga spentir uppá. Nógv fólk var komið saman. Hann var harður. Í fyrsta hálvleiki snaraði Mervyn sær á og fór økulin úr lið, og mátti hann út. So fingi vit tiltaksmannin inn. Í seinra hálvleiki fór bæinið á Hjarmundi á sama hátt, so vit leikaðu bara 10 manns í ca. 20 min. Endaði dysturin tó við sigur til okkum 2—1.

Fríggjadagin vórðu vit bodnir niðan á ráðhúsið, har leiðarin hjá okkum aftaná stutta røðu handaði hvalareidskap í miniature frá Froðbiar sóknar kommunu. Hetta vóru teir ógvuliga glaðir fyri. Annars vóru vit runt og hugdu at øllum, ið har inni var. Um kveldið vóru vit til dans í Gilbertwick, eitt sinduruttanfyri Lerwick.

Leygardagin var seinasti kampdagur. Í frálíkum veðri byrjaði leikurin og endaði við 0—0. Um kveldið var samkoma, har skentiligar og álvarsamar talur vórðu bornar fram. Seinri fóru vit til dans, og vóru har til kl. 11 1/2. So fóru vit og spælarar frá »Spurs« oman í barakkina, har vit búðu, og stuttleikaðu vit okkum til langt út á náttina.

Sunnudagin kl. 11 1/2 kom Tjaldur, og fóru vit kl. 15 frá Lerwick. Ein tung løta var tað at fara avstað frá so blíðum fólki; serliga kann nevast málmaður »Spurs« »Weebby« og formaður mr. Wright.

Hetta var túrur, ið eingin av okkum, ið við vóru, nakrantíð koma at gloyma.

Snús

Sviar brúka meira snús enn nakað annað fólk í heiminum. Árliga svenska tubbaksframleiðslan er 300 tons. Av hesum fara 9/10 til snús. 159 hektarar av skánskari jørð verða nýttir til tubbaksframleiðslu. 475 bøndur fáast við at velta tubbakk.

Lungakreft

Amerikanskur lækni sigur, at ein høvuðsorsøk til deyða Georg 6 Bretakong, var sigarettroyking. Lungakreftin tekur til í stórum, sigur enskur kreflækni. Hann sigur, at komandi 10 ár koma 100.000 fólk at doyggja í Onglandi av hesi óhugnaliga sjúku, og at deyðstalið verður roknað upp í 1 miljón, áðrenn henda øldin er at enda komin. Hann leggur aftrat, at tað er einki óvanligt, at 60 ára gamal maður hevur roykt 500 tús. sigarettir, hvat ið er nógv ov nógv.

— Eg skuldi keypa nokur pútuvar.
— Hvussu stór skulu tey vera?
— Ja, tað veit eg ikki rættiliga; men eg brúk ihatt nr. 56.

Heimastýrslógin

Fyri hann, sum ikki er loysingarmaður, men heldur samvinnu og ríkisfelagsskap við Danmark — undir fríastu og frælsastu korum — er heimastýrslógin fyrimyndalig og frælsasta tiltakið, ið gjørt er millum tvær broðratjóðir.

Hetta er ásannað av øllum erligum og frælsiskærum monnum.

Tað fellur tí so ósatt og illavorðið, tá ið loysingarmenn í blaði sínum, á fundum og í talu manna millum royna at billa fólki inn, at heimastýrslógin er einki minni enn ein trælalóg fyri okkum Føroyingar.

Hvussu kunnu menn vera so óerligir?

Hvussu kunnu teir fáa seg til at skemma eitt so vælviljað, vælsignað og frælst tiltak sum heimastýrslógin.

Vit taka í nakrar atfinningar:

Móðurmálið

Einaferð søgdu teir longstfarandi á sjálvstýrslógin:

Okkara móðurmál aftur á ting, í kirkju og skúla.

Okkara heimastýrslóg hevur skrásett hetta og meiri aftrat — hon hevur skrásett móðurmálið sum høvuðsmálið.

Nú grenjar 14. Sept. yvir, at í heimastýrslógin stendur, at danskt skal lærast væl og virðiliga, og blaðið er so illavorðið, at tað í kravið, at læra danskt mál eisini, leggur tað, at danskt mál hevur fingið fyrsta plássíð ella tað, at føroyskt mál kanska als ikki skal lærast væl og virðiliga.

Hvat kann maður gera við tilíkan hugsunnarhátt, tilíkan »logikk«?

Føroyskt er høvuðsmál, sigur heimastýrslógin.

Sigur hetta ikki sterkari enn nakrar annar framsagnarháttur, at føroyskt skal lærast fullkomuligast?

Eingin uttan sjúkligur heili kann fáa annað burtur úr tí.

Ella vil 14. sept. illgita Føroyingar, at teir ikki vilja gera skyldu sína at røkja føroyskt mál sum høvuðsmálið?

Um loysingarmenn gera tað, er tað skammilg og manninkandi gerð móti Føroyingum.

Ella vil 14. sept. kanska royna at fáa fólk at trúgva, at Danir trýsta Føroyingar at misrøkja skyldu sína yvirfyri móðurmálinum?

Hetta er grim illgitan og ósonn. Sannleikin er hitt móttetta.

Føroyskt hevur nú fingið allan rætt.

Nú er bara hjá okkum Føroyingum at geva tí livskraft, menna tað við góðum bókmentum og hábæriligrari nýtslu av tí og ikki ryggbróta tað, sum 14. sept. ger.

Føroyingar skulu sjálvandi læra móðurmálið fullkomuligast.

Men Føroyingar kunnu ikki og skulu ikki bara læra føroyskt mál.

Gera teir tað, vilja teir mentunnarlaga innibyrjast.

Føroyingar megu fyri egnu sakir

sínar læra onnur mál, fyrst og fremst málið hjá tí fólki, sum vit eru í ríkis- og lagnufelagsskapi við.

Tað er so statt ikki eftir kravi teirra Dana men Føroyinga, einans til frama fyri Føroyingar sjálvar, at skrásett er, at teir skulu læra annað mál, danskt, væl og virðiliga.

Allir menn, ið málsligt skil hava, vita, at Føroyingurin við at læra danskt mál væl og virðiliga og annars føroyskt mál sum høvuðsmálið, verður fæstur fyri at lesa øll tey skandinavisku málini, — íroknað íslendskt.

Vit skulu so sanniliga hava gluggarnar til hin norðurlenska mentunnarheimin uppá víðan vegg — tí læra vit danskt væl og virðiliga.

Føroyskt og danskt er lykilin til henda glæsiliga heim.

Føroyskt er ikki bara komið til háborðs á tingi, í skúlanum og í kirkjuni. Men tað er eisini høvuðsmál í rættinum, sum lógarmál.

At loysingarmenn, fólkafloksmenn eins og sambandsmenn tykjast at vera so undirbráttligir ella tyngdir av undirlutakenslu, at teir í rættinum at kalla einans nýta danskt mál, kann ikki vera skuld heimastýrslógarinnar.

At tað er at kalla bara javnaðarmenn, ið nýta móðurmálið í rættinum, er ið hvussu er ikki teimum til minningar.

Tessverri eru vit ikki uppundanomnir við skúlabókum, men tað kunnu vit ikki kasta heimastýrslógin fyri.

Her stendur á skúlamonnum og øðrum góðum Føroyingum.

Tessverri er hin føroyski bókaheimurin ikki enn nóg fjølmentur og ríkur.

Heldur ikki hetta saknið kunnu vit leggja heimastýrslógin til skammar.

Her stendur á skaldum, høvundum okkara og á teimum, ið ráða fyri borgum. Verða okkara skrivandi menn virdir og styðjaðir sum tað somir seg eini ungari tjóð?

Eitt er satt — á javnaðarpolitikkurum hevur ikki staðið.

Teir hava havt stórfingin uppskot hesum viðvíkjandi, ið tessverri ikki vunnu frama.

(Framhald).

Konan eltir knettir, tá ein fótboltur kemur brestandi inn gjøgnum vind-eygarútin. Beinain vegin kemur ein smádrongur og sigur:

— Pápi kemur alt í einum at seta ein nýggjan rút í.

Hann fær boltin, og stutt aftaná kemur ein rútasmíður, setur rútin í og sigur:

— Tað verða 10 kr.

— Eg skal væl ikki gjalda tær! Eru tygum ikki pápi at dreinginum?

— Nei, men eru tygum ikki mamma hansara?